

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI

Warszawa, 15 czerwca 2021 r.

BADK.DPK.133.101.2021 MK

P10-39/21	Data wpływu petycji 16 kwietnia 2021 r
	Data sporządzenia informacji o petycji 11 czerwca 2021 r.

WOLNOŚCI I PRAWA OBYWATELSKIE

TEMAT

ZMIANA ART. 8 USTAWY O PETYCJACH

WNOSZACY PETYCJE: petycja zbiorowa

Stowarzyszenie „Wrażliwy obywatel”.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę ustawodawczą dotyczącą zmiany art. 8 ustawy o petycjach, w celu zobowiązania podmiotu rozpatrującego petycję lub urzędu go obsługującego do umieszczania na stronie internetowej informacji zawierającej odwzorowanie cyfrowe (skan) odpowiedzi na petycję, która została wniesiona w interesie publicznym.

UZASADNIENIE WNOSZĄCYCH PETYCJE:

Autorzy petycji przedstawili wniosek o zmianę ustawy o petycjach, w zakresie wprowadzenia obowiązku dla podmiotu rozpatrującego petycję lub urzędu go obsługującego do zamieszczania na stronie internetowej skanu odpowiedzi na petycję, wzorem obecnie funkcjonującego obowiązku zamieszczania odwzorowania cyfrowego (skanu) petycji określonego w art. 8 ust. 1 ustawy.

Wnoszący petycję proponują dodanie w art. 8 nowego ust. 3 w brzmieniu: „Na stronie internetowej podmiotu rozpatrującego petycję lub urzędu go obsługującego niezwłocznie zamieszcza się informację zawierającą odwzorowanie cyfrowe (skan) odpowiedzi na petycję, która została wniesiona w interesie publicznym. Ust. 1 stosuje się odpowiednio.”

Zdaniem autorów petycji, analiza treści zamieszczanych na portalach internetowych urzędów prowadzi do wniosku, iż w większości przypadków skany zawiadomień o sposobie rozpatrzenia petycji są publikowane, jednak zdarzają się sytuacje gdy takie zawiadomienia nie są publikowane.

Wnoszący petycję podkreślają, że obecny stan prawny wymaga zmian, zwłaszcza w przypadku petycji wnoszonej w interesie publicznym czyli interesie ogółu. W uzasadnieniu podniesiono argument, że „skoro każdy obywatel/mieszkaniec gminy zainteresowany może zapoznać się z treścią petycji wnoszonej również w imieniu społeczności, której jest członkiem, to brak logicznych argumentów przemawiających za tym aby pozbawiać go jednocześnie możliwości poznania stanowiska podmiotu do którego wnoszona jest ta petycja oraz uzasadnienia stanowiska urzędu.”

Zaproponowane działanie ma przyczynić się do zwiększenia transparentności procesu petycyjnego.

STAN PRAWNY:

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) w art. 63 stanowi, że każdy ma prawo składać petycje, wnioski i skargi

w interesie publicznym, własnym lub innej osoby za jej zgodą do organów władzy publicznej oraz do organizacji i instytucji społecznych w związku z wykonywanymi przez nie zadaniami zleconymi z zakresu administracji publicznej. Tryb rozpatrywania petycji, wniosków i skarg określa ustawa.

Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870) określa zasady składania i rozpatrywania petycji oraz sposób postępowania organów w sprawach dotyczących petycji.

Na stronie internetowej podmiotu rozpatrującego petycję lub urzędu go obsługującego niezwłocznie zamieszcza się informację zawierającą odwzorowanie cyfrowe (skan) petycji, datę jej złożenia oraz – w przypadku wyrażenia zgody, o której mowa w art. 4 ust. 3 – imię i nazwisko albo nazwę podmiotu wnoszącego petycję lub podmiotu, w interesie którego petycja jest składana (art. 8 ust. 1).

Informacja, o której mowa w ust. 1, jest niezwłocznie aktualizowana o dane dotyczące przebiegu postępowania, w szczególności dotyczące zasięgniętych opinii, przewidywanego terminu oraz sposobu załatwienia petycji (art. 8 ust. 2).

Podmiot rozpatrujący petycję zawiadamia podmiot wnoszący petycję o sposobie jej załatwienia wraz z uzasadnieniem w formie pisemnej albo za pomocą środków komunikacji elektronicznej (art. 13 ust. 1).

Sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi (art. 13 ust. 2).

DZIAŁANIA POWIĄZANE:

W Senacie IX kadencji Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji dwukrotnie rozpatrywała petycje zawierające postulaty zmiany ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach, w tym dotyczące wprowadzenia obowiązku zamieszczania odpowiedzi do autora petycji (skanu) na stronie podmiotu rozpatrującego petycję:

1) petycja indywidualna (P9-15/17) wniesiona przez Andrzeja Halickiego.

Autor petycji proponował:

– nadanie art. 8 ust. 2 następującego brzmienia: „Informacja, o której mowa w ust. 1, jest niezwłocznie aktualizowana o dane dotyczące przebiegu postępowania, w szczególności dotyczące zasięgniętych opinii oraz przewidywanego terminu załatwienia sprawy”;

– dodanie do art. 8 ust. 3 stanowiącego: „Na stronie internetowej podmiotu rozpatrującego petycję lub urzędu go obsługującego niezwłocznie zamieszcza się informację zawierającą odwzorowanie cyfrowe (skan) odpowiedzi na petycję”.

Komisja na posiedzeniu **20 września 2017 r.** przeprowadziła dyskusję, nad wstępnym

projektem zmian do ustawy o petycjach, przedstawionym przez Biuro Legislacyjne Kancelarii Senatu. Ostatecznie senatorowie nie podzielili argumentów autora petycji, zdecydowali o niepodejmowaniu dalszych prac nad petycją i zadeklarowali powrót do wniosku podniesionego w petycji po dłuższym okresie obowiązywania ustawy.

2) petycja indywidualna (P9-22/18) wniesiona przez Romana Jacka Arseniuka.

Przedmiotem petycji była zmiana art. 8 ust. 2 ustawy. Autor petycji przedstawił szczegółową informację o sposobie interpretowania ustawy o petycjach przez różne organy i instytucje, wskazując na potrzebę jawności postępowania petycyjnego wzorem jawności postępowania sądowego. W opinii wnoszącego petycję, z praktyki stosowania ustawy wynika, że urzędy bardzo różnie interpretują przepisy, niektóre z nich zamieszczają treść (skan) odpowiedzi na petycje na swoich stronach internetowych, inne tego nie robią. Czasami rozpatrując petycję udostępniają szczegółową informację o sposobie jej załatwienia.

Komisja na posiedzeniu **18 lipca 2018 r.** nie podzieliła argumentów przywołanych w petycji, zdecydowała o niepodejmowaniu nad nią prac.

W Sejmie VIII kadencji Komisja do Spraw Petycji rozpatrzyła następujące petycje zawierające propozycje dotyczące przedmiotowej kwestii:

1) petycja indywidualna (BKSP-145-171/16) wniesiona przez Andrzeja Halickiego.

Biuro Analiz Sejmowych pozytywnie odniosło się do meritum propozycji i zarekomendowało pozytywne załatwienie petycji. Potwierdziło, że dotychczasowe brzmienie przepisu art. 8 ust. 2 nakazujące niezwłoczne aktualizowanie danych dotyczących przebiegu postępowania, jest w praktyce rozumiane jako niezobowiązujące do zamieszczania na stronie podmiotu treści odpowiedzi na petycję. Zatem organy ograniczają się do ogólnikowej formuły („odpowiedź na petycję została udzielona wnoszącemu w dniu ...”), co nie sprzyja transparentności procesu petycyjnego.

Komisja do Spraw Petycji **20 kwietnia 2017 r.** podjęła decyzję o nieuwzględnieniu żądania będącego przedmiotem petycji, wskazując jako powód zbyt krótki okres obowiązywania ustawy oraz potrzebę dalszego monitorowania przepisów.

2) petycja indywidualna (BKSP-145-343/18) złożona przez Andrzeja Halickiego,

Jeden z postulatów petycji dotyczył wprowadzenia nowej treści art. 8 ust. 3 (lub art. 13 ust. 3), w celu zobowiązania podmiotu rozpatrującego petycję lub urzędu go obsługującego do niezwłocznego zamieszczania na stronie internetowej informacji zawierającej odzwierciedlenie cyfrowe (skan) odpowiedzi na petycję wniesioną w interesie publicznym.

Komisja **28 czerwca 2018 r.** zdecydowała o nieuwzględnieniu żądania petycji.

Do Sejmu IX kadencji 26 marca 2021 r. wpłynęła petycja indywidualna (BKSP-144-395/21) Andrzeja Halickiego, w sprawie zmiany art. 8 ustawy o petycjach w zakresie umieszczania na stronie podmiotu rozpatrującego petycję lub urzędu go obsługującego odwzorowania cyfrowego zawiadomienia podmiotu wnoszącego petycję o sposobie jej załatwienia. W tym celu autor proponuje:

– nadanie art. 8 ust. 2 następującego brzmienia: „Informacja, o której mowa w ust. 1 jest niezwłocznie aktualizowana o dane dotyczące przebiegu postępowania, w szczególności dotyczące zasięgniętych opinii oraz przewidywanego terminu załatwienia sprawy”;

– dodanie do art. 8 ust. 3 o treści: „Na stronie internetowej podmiotu rozpatrującego petycję lub urzędu go obsługującego niezwłocznie zamieszcza się informację zawierającą odwzorowanie cyfrowe (skan) odpowiedzi na petycję”

Petycję **19 kwietnia 2021 r.** przekazano do Komisji do Spraw Petycji. Prace nad petycją trwają.

Do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów 30 maja 2021 r. wpłynęła petycja Andrzeja Halickiego w sprawie podjęcia działań w celu ujednoczenia procesu publikacji na stronach internetowych ministerstw odpowiedzi na petycje (informacji o sposobie załatwienia petycji wraz z uzasadnieniem) ewentualnie wniesienia do Sejmu RP projektu ustawy o zmianie ustawy o petycjach.

Petycja **2 czerwca 2021 r.** została przekazana do rozpatrzenia przez Senat RP.

Senacki projekt ustawy o zmianie ustawy o petycjach (druk senacki nr 310) zawiera następujące propozycje zmian:

– wprowadzenie regulacji, której celem jest ograniczenie ewentualnej możliwości składania przez tę samą osobę petycji dotyczącej tego samego problemu do kilku podmiotów jednocześnie. Modyfikacja art. 12 ustawy o petycjach w zakresie przesłanek pozwalających na pozostawienie petycji bez rozpatrzenia spowoduje, że podmiot właściwy do rozpatrzenia petycji będzie mógł pozostawić petycję bez rozpatrzenia także w przypadku petycji, która w tej samej sprawie i przez ten sam podmiot została złożona wcześniej do innego podmiotu właściwego do rozpatrzenia petycji;

– wprowadzenie zmiany w zakresie petycji składanej za pomocą środków komunikacji elektronicznej, petycja będzie mogła być opatrzona nie tylko kwalifikowanym podpisem elektronicznym, ale także podpisem zaufanym albo podpisem osobistym;

– doprecyzowania zakresu zbiorczych informacji dotyczących petycji rozpatrzonych w roku poprzednim, które są zamieszczane na stronach internetowych przez podmioty właściwe do rozpatrzenia petycji. Informacja ta ma zawierać w szczególności dane dotyczące nie tylko liczby, przedmiotu oraz sposobu załatwienia petycji, lecz także petycji przesłanych do innych podmiotów do rozpatrzenia oraz pism, które wpłynęły i nie zostały uznane za petycje.

Projekt ustawy został **11 stycznia 2021 r.** skierowany do Komisji Ustawodawczej oraz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji celem przygotowania sprawozdań. Do projektu ustawy zgłoszone zostały liczne opinie instytucji i organizacji.

INFORMACJE DODATKOWE:

Ustawa o petycjach w art. 8 nakłada na adresata petycji obowiązek publikacji na stronie internetowej informacji zawierającej skan petycji, datę jej złożenia oraz imię i nazwisko podmiotu wnoszącego lub jego nazwę (tylko w przypadku wyrażenia zgody na ujawnienie danych osobowych) oraz aktualizacji informacji o dane dotyczące przebiegu postępowania petycyjnego.

Ustawodawca nie przewidział symetrycznego obowiązku w stosunku do odpowiedzi udzielonych autorowi petycji. Sytuacja ta jest przyczyną rozbieżności w działaniu organów administracji publicznej w tym zakresie, każdy z podmiotów ma własną praktykę działania. Następstwem braku publikacji odpowiedzi na petycję jest uniemożliwienie opinii publicznej zapoznania się z poglądem organu na sprawę poruszoną w petycji (szczególnie istotne w przypadkach petycji składanych w interesie publicznym).

OPRACOWAŁA

Marzena Krysiak

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz